

ZIENSWIJZE MVN OP DE INTERNETCONSULTATIE ONTWERPBESLUIT METALEN DRANKVERPAKKINGEN

Zoetermeer, 6 november 2020

Metalen Verpakkingen Nederland (MVN) is de brancheorganisatie van fabrikanten van metalen verpakkingen. We werken aan het sluiten van de kringloop van blik en promoten duurzaam gebruik van grondstoffen en energie in de hele keten. Metaal is met een recyclepercentage van 95% kampioen recycling en eindeloos recyclebaar. Hieronder treft u onze zienswijze met voorstellen aan in het voorgenomen besluit tot invoering van statiegeld op metalen drankverpakkingen:

Aanleiding

De aanleiding voor het besluit is het voorkomen van metalen verpakkingen in zwerfafval.

Na het initiatief op het invoeren van statiegeld op kleine plastic flesjes wordt nu gestart met het aanpakken van metalen verpakkingen. Echter door het invoeren van statiegeld op beide producten zal er mogelijk weliswaar een reductie plaatsvinden van blikjes en flesjes in het zwerfafval, maar het generieke zwerfafval niet verdwijnen. Het is en blijft van cruciaal belang dat gemeenten en overheden hun verantwoordelijkheden blijven nemen door voldoende handhaving capaciteit leveren en voorzieningen te creëren waardoor zwerfafval niet ontstaat.

Begrenzing metalen verpakkingen

Het besluit voorziet in het vastleggen van een statiegeldverplichting voor metalen verpakkingen met een inhoud van 3 liter of minder voor water, frisdrank, bier en zwak alcoholhoudende drank. Deze begrenzing lijkt voort te komen uit aansluiting bij het eerder genomen besluit rond kleine PET-flesjes.

Om verwarring te voorkomen voor de burger stelt MVN voor om geen uitzonderingen te maken en alle dranken in drankenblikjes op te nemen in de regeling. Dus het besluit zou breder ingezet moeten worden dan alleen voor water, frisdrank, bier en zwak alcoholhoudende dranken. De regeling zou moet gaan gelden voor alle metalen drankenblikjes, inclusief de blikjes met zuivel dranken en sappen etc.

MVN begrijpt dat voor kunststofflessen gekozen is voor een maximum van 3 liter, omdat dit past in de bestaande inzamelstructuur. Metalen drankverpakkingen, die gelijk voor consumptie gebruikt kunnen worden, bestaan voor het merendeel uit verpakkingen met een maximale inhoud van 0,6 liter, de zogenaamde drankenblikjes. Door het toepassen van dezelfde limiet, zijnde 3 liter, als bij kunststofflessen betekent dit dat ook flessen zonder directe drinkwaar onder de regeling zouden vallen. Deze verpakkingen komen echter maar zelden tot nooit in het zwerfafval voor, omdat deze overwegend thuis gebruikt worden. Daarnaast zijn de retournamesystemen niet bedoeld voor deze, vaak, grotere metalen verpakkingen en kunnen tot een negatief kosteneffect leiden.

In de moties van Dik-Faber en Paternotte c.s. wordt bedoeld op drankblikjes.

MVN verzoekt om de regeling aan te passen naar alle dranken met een maximale inhoud van 0,6 liter.

Gevaar voor dieren

Zowel in de aanleiding van dit ontwerpbesluit als in de opinie wordt beweerd dat dieren, met name runderen, onnodig overlijden door de aanwezigheid van blik in zwerfafval.

Voor bermgras ligt wettelijk vast dat dit gras niet gebruikt mag worden als voeding voor vee. Dit ter voorkoming van een vervuiling van de voedselketen. Deze vervuiling heeft niet alleen betrekking op zwerfafval, maar meer op vervuiling veroorzaakt door strooizout, uitlaatgassen en rubber. Gegeven dit verbod, kan er zodoende niet gesproken worden over een relatie tussen bermgras en de sterfte van runderen.

Verder wordt gesteld dat koeien sterven door 'Scherp-in' veroorzaakt door de aanwezigheid van blik in kuilgras van het maaisel van weilanden. De Gezondheidsdienst voor Dieren (Royal GD) heeft onderzoek gedaan naar de mate van veroorzaking van sterfte bij runderen door blik. Uit dit onderzoek blijkt dat bij het merendeel van deze dieren geen scherp voorwerp (meer) aangetroffen is en er is bij geen van deze dieren een stuk (drank)blik aangetoond. De afwezigheid van blik in de voormagen bij runderen met Scherp-in kan mogelijk verklaard worden doordat blik dat van aluminium is gemaakt zou kunnen oplossen in het zure milieu van de netmaag. Echter, bij Royal GD is bij geen enkel rund tijdens een sectie in het geanalyseerde tijdvak indicatie gevonden dat de Scherp-in mogelijk geassocieerd is met het opeten van blik.

MVN verzoekt om de aanleiding van het besluit aan te passen, omdat er door onderzoek is aangetoond dat er geen relatie is tussen de sterfte van runderen en blik in zwerfafval.

Analyse Zwerfafval

In de toelichting wordt aangegeven dat over de eerste 6 maanden van 2020 het gemiddeld aantal blikjes in zwerfafval met 20% is toegenomen. Deze toename is echter bepaald ten opzichte van het gemiddeld in de jaren 2016/2017. In vergelijking tot 2019 was er slechts een stijging van 3%.

De monitoring waarnaar verwezen wordt betreft de huidige monitoringssystematiek van RWS voor zwerfafval. Deze systematiek meet de samenstelling van zwerfafval op bepaalde plaatsen en momenten, maar meet geen hoeveelheden. Het geeft inzicht in momentopnamen maar houdt geen rekening met de mate van frequentie van opruimen en de uitkomsten zijn niet representatief voor geheel Nederland

MVN verzoekt om een wetenschappelijk verantwoorde en betrouwbaar statistisch onderzoek in te richten met feitelijke metingen bij alle partijen die verantwoordelijk zijn voor het opruimen van het zwerfafval. Op deze wijze ontstaat beter inzicht in de hoeveelheden en de samenstelling van het zwerfafval.

Inzamelpunten

Voor een goede aansluiting met de andere drankverpakkingen zou het voor de hand liggen dat minimaal gebruik wordt gemaakt van de bestaande infrastructuur voor kleine PET flesjes, zijnde in de supermarkt, aangevuld met inzamelpunten buiten de grotere winkel, waar veel geconsumeerd wordt.

Binnen de inzamelpunten is het wenselijk om een keuze te maken voor slimme logistieke oplossingen binnen de bestaande inzamelstructuur. Dat betekent dat de terugname-automaten geschikt gemaakt zouden moeten worden voor alle statiegeldverpakkingen inclusief de drankenblikjes, eventueel aangevuld met compacteer-installaties.

Op deze wijze wordt het voor de consument zo praktisch mogelijk gemaakt om op een centraal punt, drankverpakkingen met statiegeld te kunnen inleveren.

Met enige regelmaat wordt aangegeven dat een aantal partijen zich zorgen maken over de hygiëne bij de inname van metalen drankverpakkingen. Verschillende innamesystemen in Europa hebben bewezen en bewijzen dat inname van alle dranken in drankenblikjes niet tot hygiëneproblemen leidt.

MVN verzoekt om, bij het opzetten van het systeem, het gemak voor de consument leidend te laten zijn en moet bijdragen aan het minimaliseren van zwerfafval. Een inzamelverplichting voor (bijna) alle verkooppunten zou passend zijn. Hierdoor wordt een maximaal inzamelrendement gehaald.

Financiering

Door het voornemen om metalen drankverpakkingen toe te voegen aan het statiegeldsysteem dat van toepassing is voor PET flessen, ontstaat er een risico tot kruisfinanciering tussen de verschillende materialen. In de Kaderrichtlijn Afvalstoffen is echter helder weergegeven dat er geen kruisfinanciering mag plaatsvinden met andere materialen binnen het statiegeldsysteem.

MVN verzoekt om, ter voorkoming van kruisfinanciering, uitdrukkelijk in de regeling de basis te leggen tot volledige transparantie in de financiële stromen.

Termijn voor implementatie

Voor de implementatie van het proces en invoering van het statiegeld is het essentieel dat de producenten van metalen drankverpakkingen betrokken worden om alle oplossingen te toetsen op technische haalbaarheid. Als bijvoorbeeld gekozen zou worden voor het toepassen van een speciale inkt, c.q. opdruk, kan het zomaar zijn dat dit technische aanpassingen vergt bij het productieproces van de metalen verpakking.

MVN verzoekt om vanaf het begin betrokken te worden om de technische haalbaarheid van het statiegeldsysteem te kunnen garanderen.

Door middel van deze zienswijze en de internetconsultatie hoop ik inzage te hebben gegeven in een aantal belangrijke problemen bij dit voorgenomen besluit. Vanzelfsprekend gaan wij graag met u in gesprek over de genoemde problemen en onze voorstellen voor oplossingen.

Met vriendelijke groet,
Metalen Verpakkingen Nederland

Vera Ortmanns
directeur

